

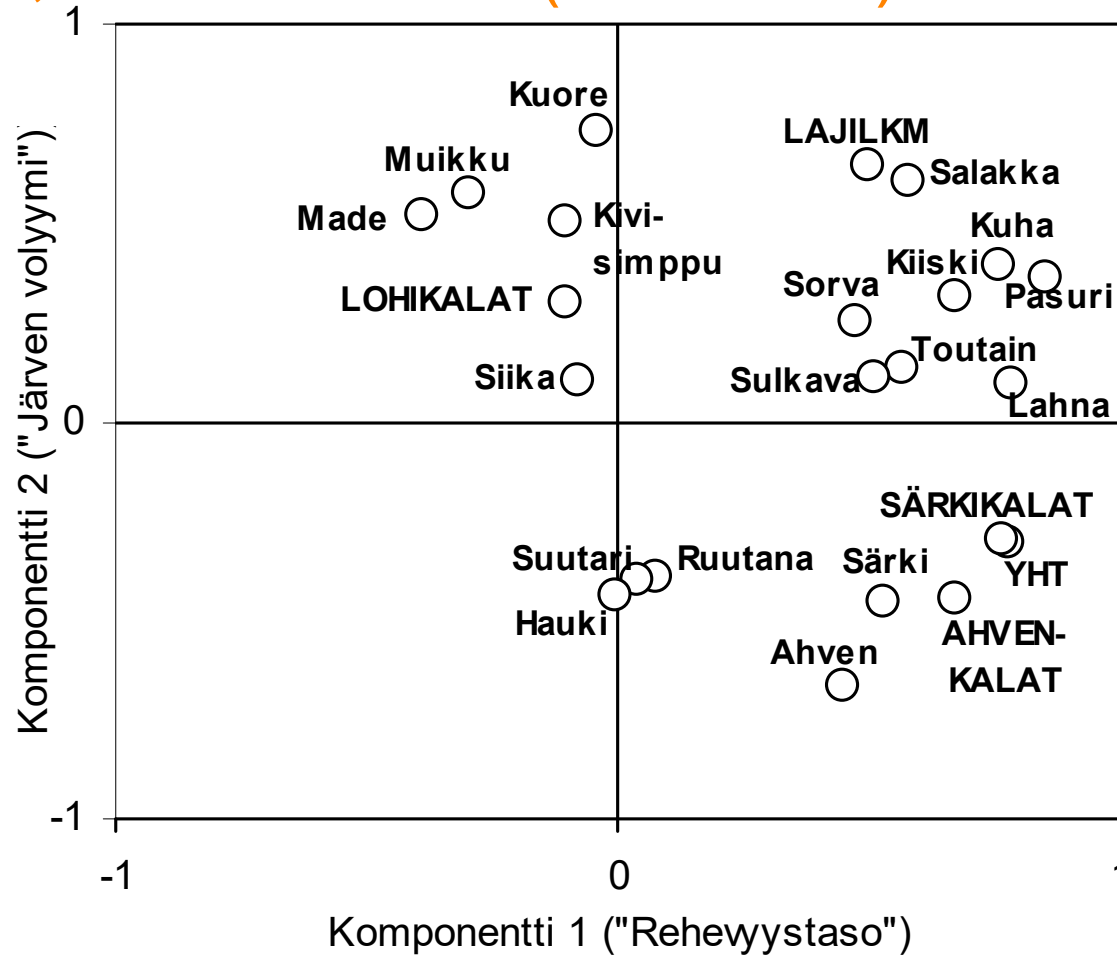
Lintujärvien kalasto

Jukka Ruuhijärvi
Lintujärvien kunnostuksen koulutus
Valkeakoski 2.9.2019

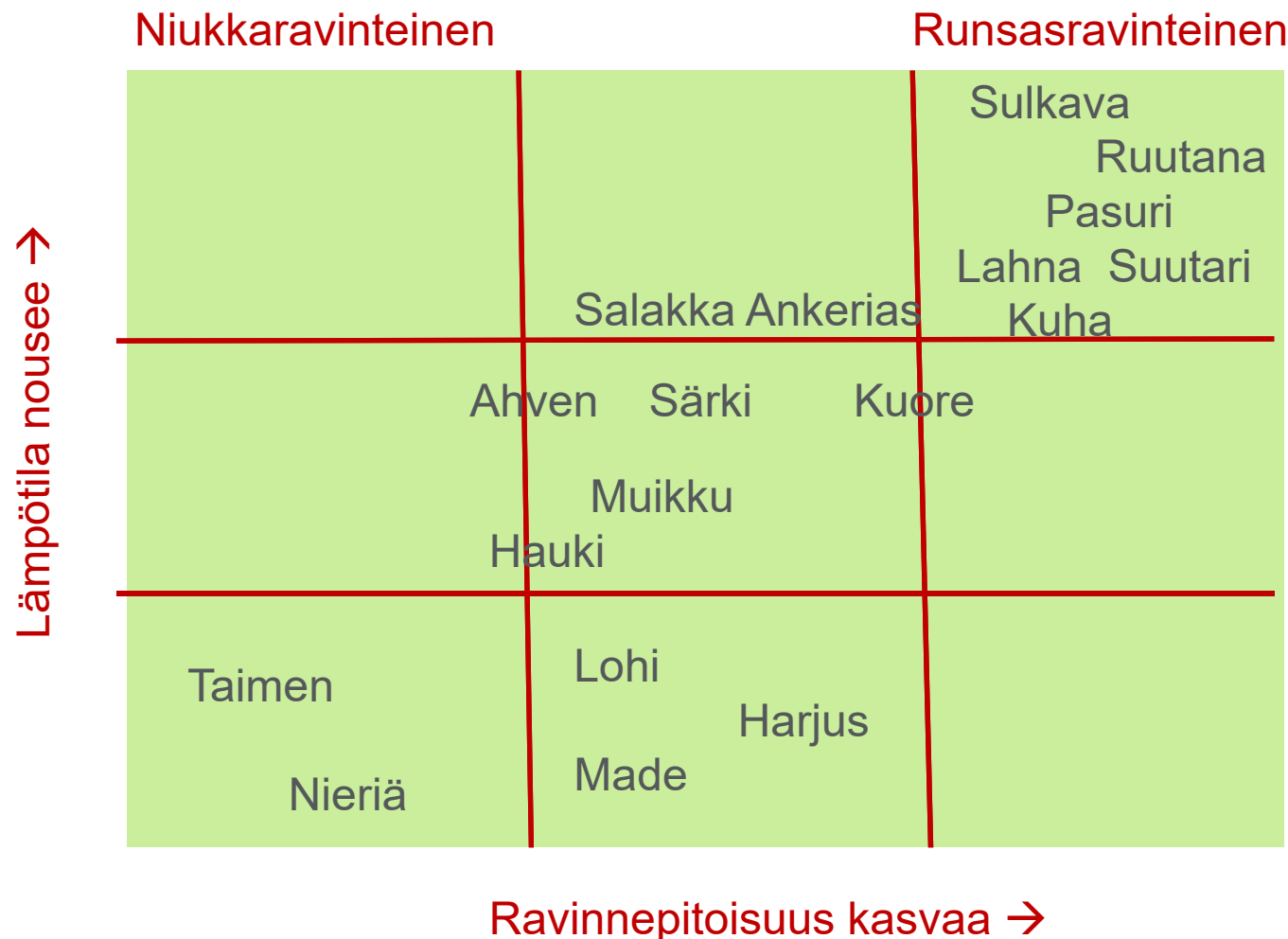
Kalojen merkitys vesi- ja kosteikkolinnuille

- Suorat vaikutukset
  - Kalat ovat monien lintujen ravintoa
  - Petokalat saalistavat lintuja
- Välilliset vaikutukset
  - Kalat vaikuttavat lintujen elinympäristön laatuun
    - Kalat syövät eläinplanktonin vähiin, kasviplankton runsastuu
    - Kalat pöyhivät pohjaa etsiessään ravintoa, vesi samenee
    - Veden samentuminen vähentää uposkasveja
  - Kalat kilpailevat lintujen kanssa samasta ravinnosta
    - Vesihyönteiset, äyriäiset, nilviäiset ja madot ovat sekä lintujen että kalojen tärkeää ravintoa
- Kalattomat kosteikot ovat usein hyvin runsaslintuisia

Järven koon ja rehevyyden vaikutus kalalajistoon: pikkujärvissä (5-10 ha) usein 1-3 lajia, suuremmissa (5-10 km²) 10-15

Lämpötilan merkitys: lohikalat ja made ovat kylmän veden lajeja, särkikalat ja kuha lämpimän

Kalalajien esiintyminen luonnontilaisissa ja kuormitetuissa järvissä

Laji	Tieteellinen nimi	Lajien esiintyminen		
		Vert	Eutr	YHTI
Ahven	<i>Perca fluviatilis</i>	100	78	178
Särki	<i>Rutilus rutilus</i>	78	74	152
Kiiski	<i>Gymnocephalus cernuus</i>	70	66	136
Hauki	<i>Esox lucius</i>	68	55	123
Lahna	<i>Abramis brama</i>	31	64	95
Salakka	<i>Alburnus alburnus</i>	37	54	91
Kuha	<i>Sander lucioperca</i>	17	40	57
Siika	<i>Coregonus lavaretus</i>	36	18	54
Kuore	<i>Osmerus eperlanus</i>	20	23	43
Muikku	<i>Coregonus albula</i>	27	15	42
Pasuri	<i>Abramis bjoerkna</i>	5	36	41
Made	<i>Lota lota</i>	13	7	20
Sorva	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>	4	13	17
Sulkava	<i>Abramis ballerus</i>	1	13	14
Ruutana	<i>Carassius carassius</i>	3	10	13
Suutari	<i>Tinca tinca</i>	-	10	10

Rask, M., Olin, M. & Ruuhijärvi, J. 2010. Fish-based assessment of ecological status of Finnish lakes loaded by diffuse nutrient pollution from agriculture. *Fisheries Management and Ecology* 17: 126-133.

Monet lintujärvet ovat rehevöityneitä, onko siitä linnuille haittaa vai hyötyä?

- Särkikalat runsastuvat rehevöitymisen myötä
  - Tarjoaa lisää ravintoa kalansyöjille, mutta vähentää selkärangattomia eläimiä syövien ravinnontarjontaa
  - Samentaa vettä ja taannuttaa uposkasvillisuutta
- Rehevällä matalalla järvellä voi olla vaihtoehtoisesti sameavetinen kasviplanktonvaltainen tai kirkasvetinen uposkasvivaltainen tila
  - Usein riippuu kalaston määrästä ja laadusta
  - Särkikalojen runsaus edistää veden samenessa, joka haittaa ahventa ja haukea
  - Kirkas vesi ja runsas uposkasvillisuus puolestaan suosii ahventa ja haukea suhteessa särkikaloihin

Äimäjärven kalakuoleman (talvi 2002-03) vaikutukset

- Vesi kirkastui, ravinnepitoisuus laski
- Sinilevät vähissä, limalevä runsastui
- Eläinplankton runsastui ja yksilökoko kasvoi
- Vesirutto ja karvalehti runsastuivat matalassa vedessä
- Kuha katosi, palautettu istutuksin
- Kalojen kasvu nopeutui, suurta ahventa runsaasti

Matalat alueet olivat 2003-06 vesiruton valtaamia, edullinen, kirkasvetinen elinympäristö nuorille ahvenille ja hauille

Rantavedet samenivat jälleen 2007-08

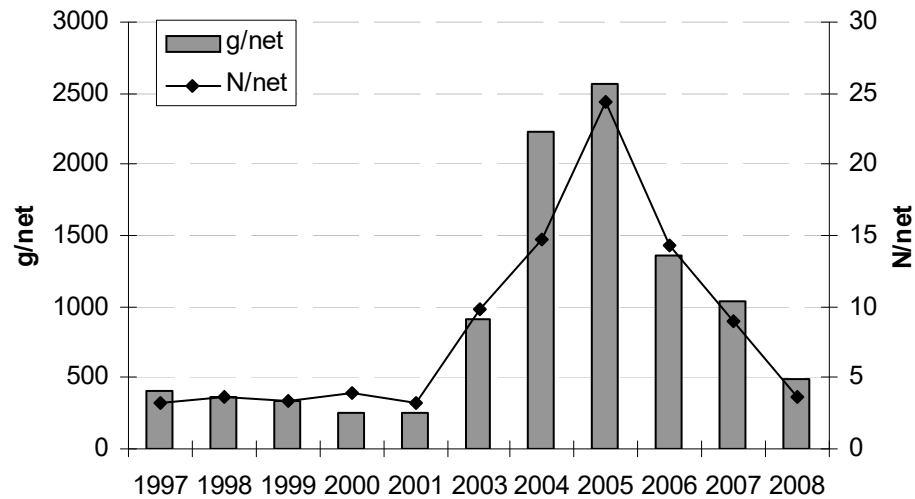

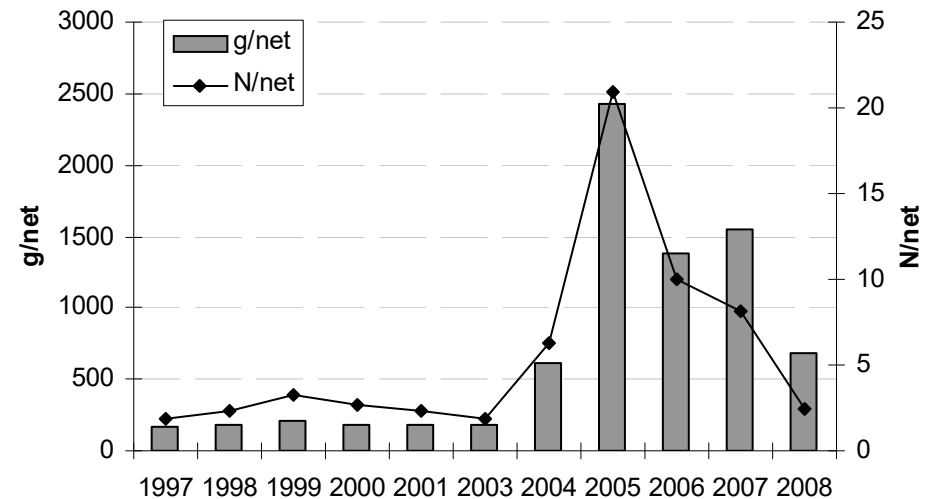
Petokalojen merkitys

Petoahventen (>15 cm) koekalastussaaaliit

Kalliomaa

Rastinselkä

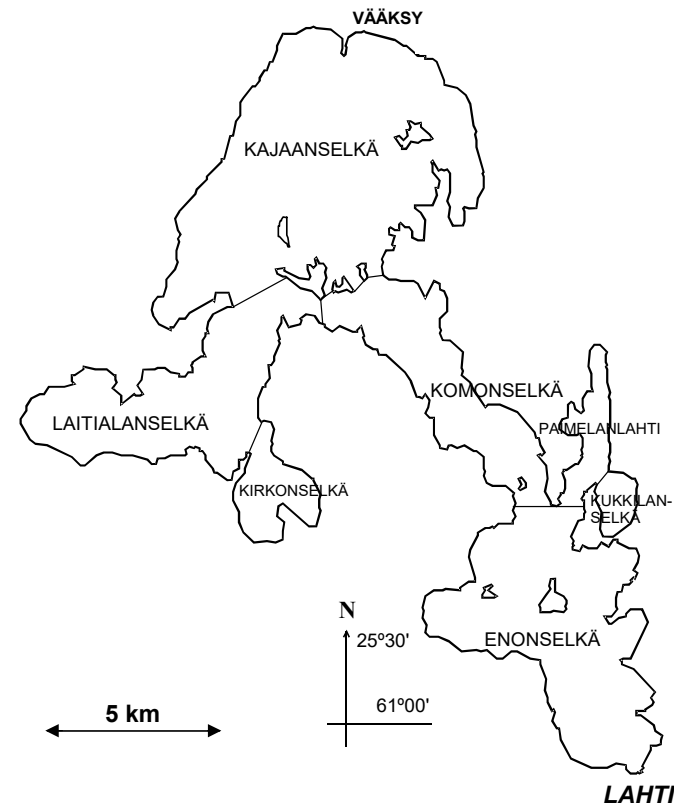
- Puolet saaliista oli petoahvenia 2005
- Sen jälkeen niiden määrä on vähentynyt
- Johtuuko ympäristön muuttumisesta vai kalastuksesta?

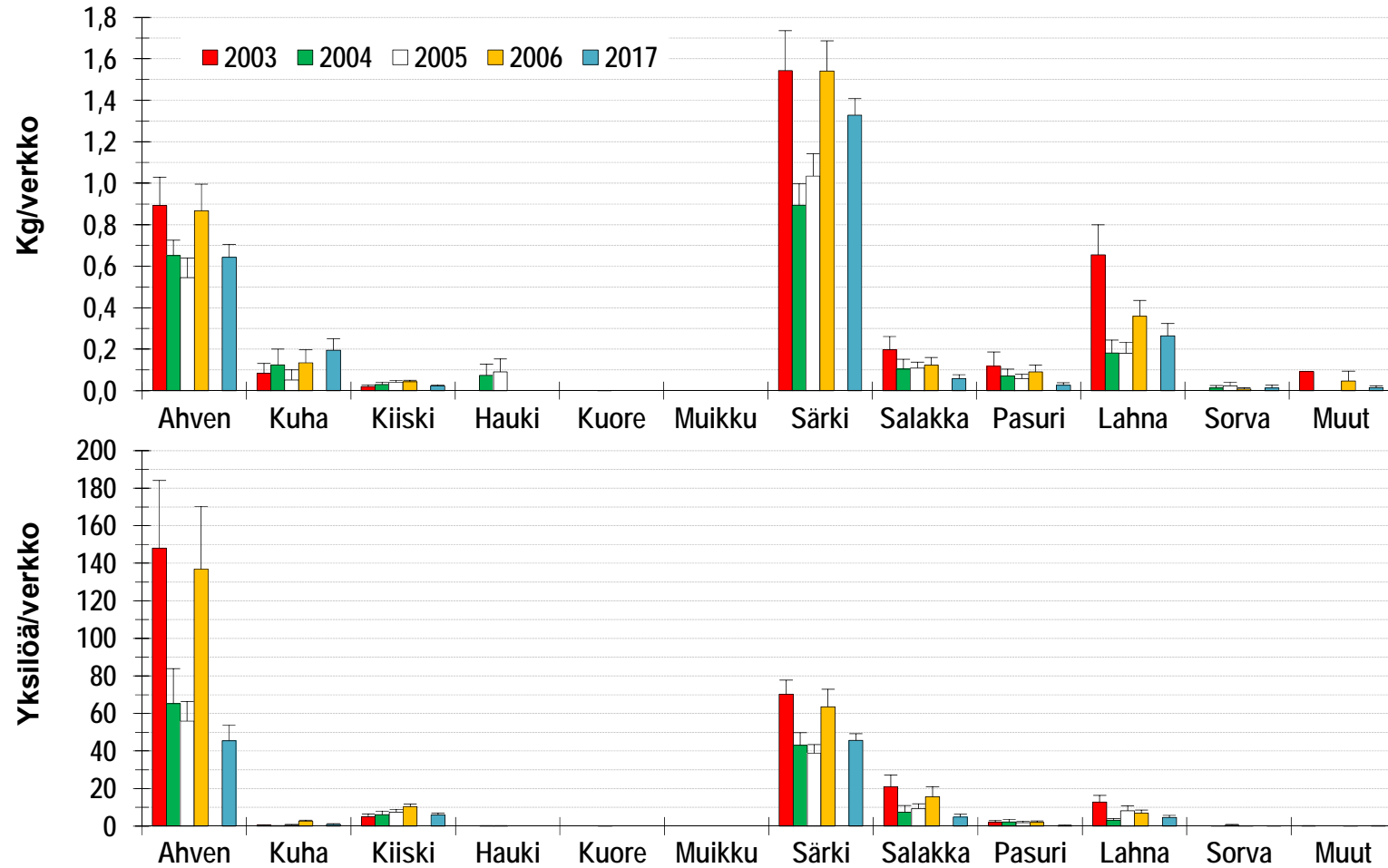
Verkkokoekalastusta 2005 ja 2008

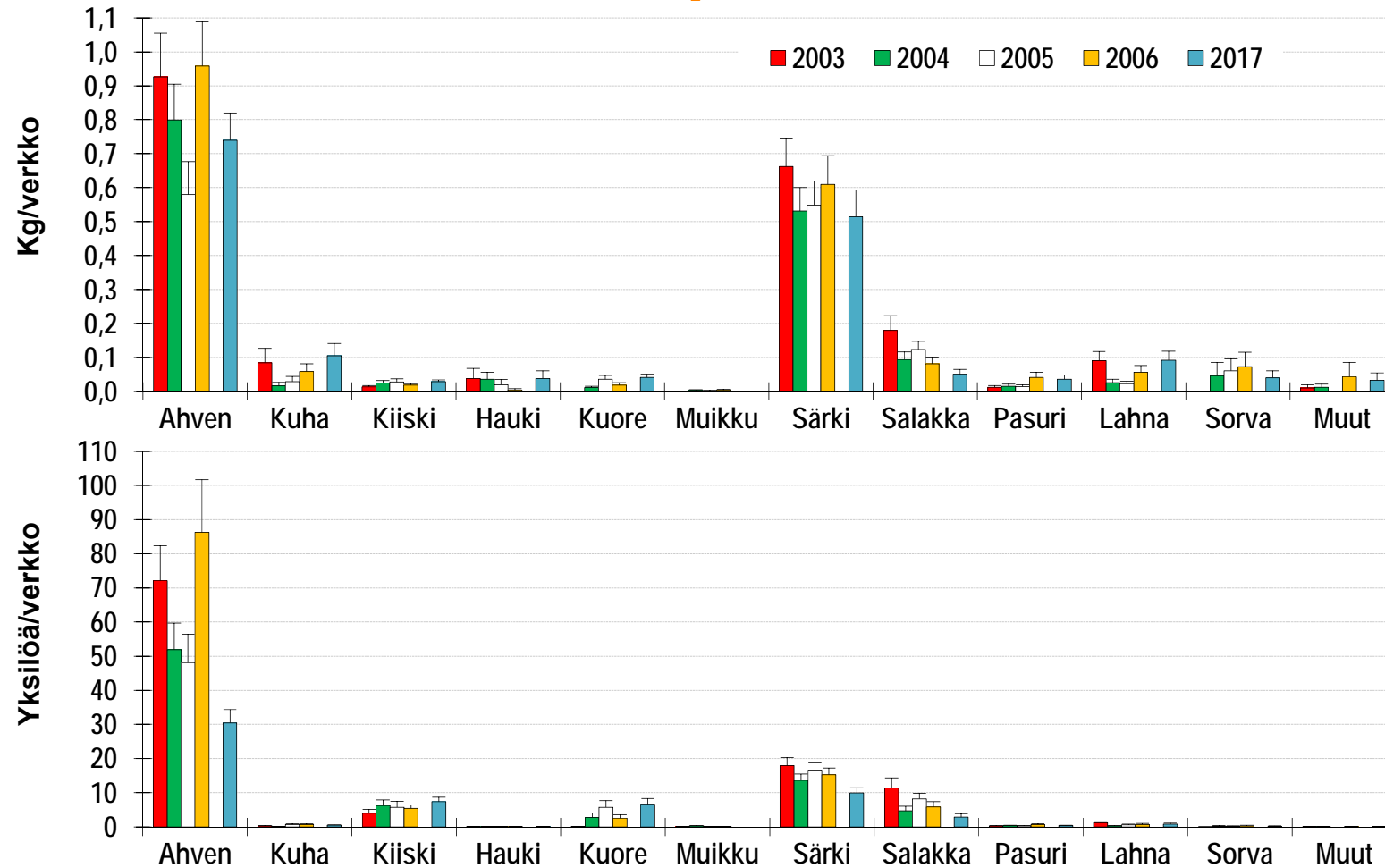
Vesijärven lintuvesialueiden kalaston rakenne eroaa isommista selistä. Kirkonselän ja Laitialanselän vertailu

Kirkonselän yksikkösaaliit, särki runsain laji, särkikalat vallitseva ryhmä

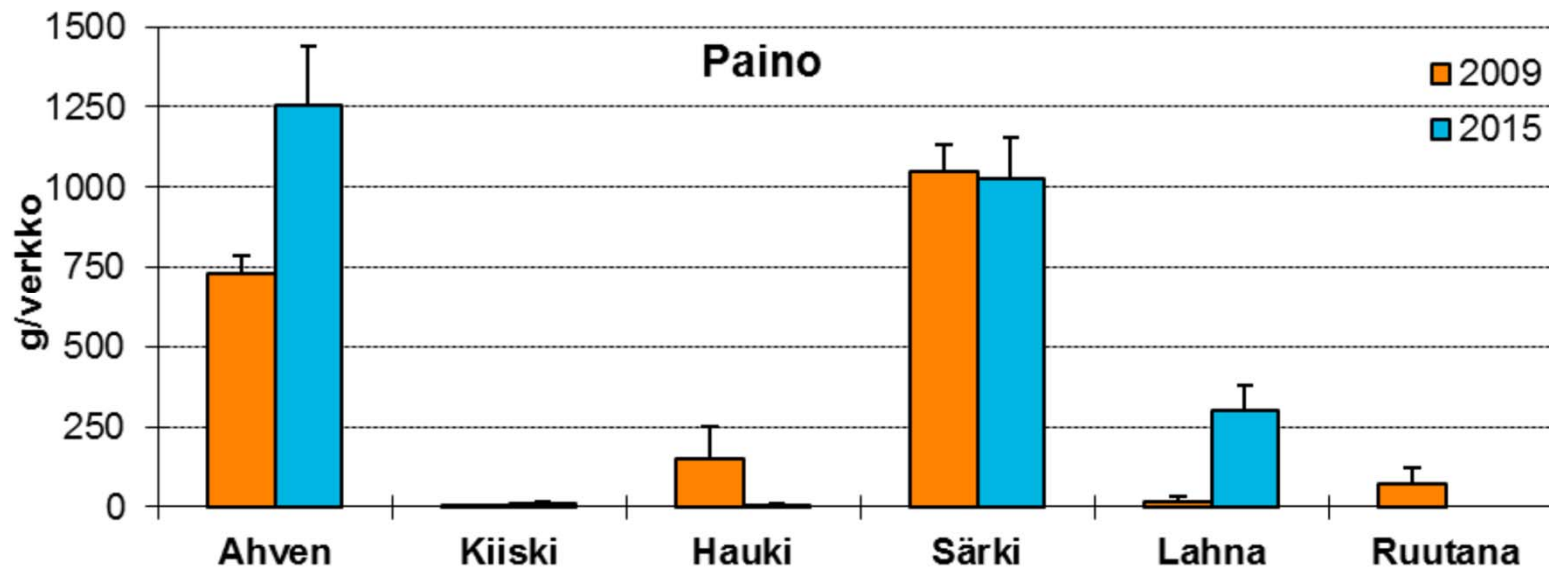

Laitialanselän yksikkösaaliit, ahven runsain laji, ahvenkalat vallitseva ryhmä

Koskeljärvi, hyvässä tilassa oleva lintujärvi

Ahven runsaampi kuin särki

Kiitos!